

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-23

Diarienummer N164-0040/21

Handläggare

Marie Larsson, Lisa Nadén

Avdelningen Stadsövergripande uppdrag barn, familj
och trygghet

Telefon: 031-367 90 16, 031- 367 90 21

E-post: marie.larsson@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionens förslag med hänvisning till vad som framgår i förvaltningens bedömning.

Socialnämnden Centrum översänder socialförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum har fått en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ge de fyra socialnämnderna i uppdrag att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga personer som rör sig i kriminella miljöer. Motionen har skickats för yttrande till de fyra socialnämnderna. Bakgrunden är att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan behöva samhällets stöd och skydd för egen del.

Inom socialförvaltningen Centrum finns verksamheter som möter anhöriga till personer med kriminell livsstil. Verksamheterna har ett stadsövergripande uppdrag och vänder sig till invånare i hela staden. Förvaltningen bedömer att de befintliga verksamheterna uppfyller en stor del av de beskrivna behoven. Det nya uppdraget att starta en stadsövergripande särskild avhopparverksamhet (SAV) inom socialförvaltningen Centrum kommer ge möjlighet att ta ett samlat ansvar för att målgruppens behov uppmärksammas och att tillgången till stöd och fungerande rutiner ses över. Det finns också ett antal åtgärder som förvaltningarna kan genomföra inom ramen för de uppdrag som man redan har. Detta gäller både socialtjänstens myndighetsutövning och stödverksamhet. Förvaltningen avstyrker därför motionen om utökning och förstärkning riktad till målgruppen specifikt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att ge stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil kan förhindra mer omfattande problem, särskilt när de anhöriga är minderåriga barn och syskon. Att arbeta förebyggande och med tidiga insatser kan många gånger betraktas som en

samhällsekonomisk investering. När personer med sociala problem får hjälp i ett tidigt skede kan mer omfattande problem motverkas och med det minskat lidande för individen, men också minskat behov av omfattande, och kostsamma, insatser längre fram.

Det gäller dock samma i det här fallet, som i övrigt när man vill utöka förebyggande insatser, det vill säga att utökad och förstärkt verksamhet för med sig ökade kostnader i ett inledningskede, vilket behöver finansieras av antingen utökade resurser eller omprioritering av befintliga. De långsiktiga samhällsekonomiska vinsterna uppstår oftast inte förrän ett antal år senare och det är inte heller alltid kommunernas kostnader som minskar mest.

Motionen innehåller ingen analys eller beskrivning av vilka ekonomiska konsekvenser förslaget skulle få för socialnämnderna, ej eller hur en finansiering skulle se ut.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utöver att det kan finnas samhällsekonomiska vinster att arbeta förebyggande, är det också betydelsefullt ur ett socialt perspektiv. Förebyggande arbete och tidiga insatser kan förhindra sociala problem och motverka mänskligt lidande längre fram.

Barn inklusive syskon, som är anhöriga, till personer med kriminell livsstil utgör en riskgrupp för psykisk och fysisk ohälsa, försämrade skolresultat, egen kriminalitet och andra svårigheter längre fram i livet. Socialtjänsten har genom sitt ansvar att verka för att barn får en trygg uppväxt och att arbeta förebyggande en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn och syskon som anhöriga. Stödet handlar om att både minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-04-13.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att förstärka arbetet med att stödja och skydda anhöriga till personer i kriminalitet

Ärendet

Socialnämnden Centrum har att yttra sig om en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ge de fyra socialnämnderna i uppdrag att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer. Motionen har skickats för yttrande till de fyra socialnämnderna. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 30 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Med utgångspunkt i att anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer eller begår kriminella handlingar, kan behöva samhällets stöd och skydd föreslår motionärerna att socialnämnderna ska utöka och förstärka arbetet för målgruppen.

I motionen lyfts att behov av insatser riktade till anhöriga till personer i kriminalitet är aktuellt, då det finns en oro hos målgruppen, som också oskyldigt kan drabbas av kränkningar, hot och våld. Motionärerna hänvisar till vittnesmål om svårigheter att få stöd och skydd från såväl polis som kommunal verksamhet.

Motionärerna hänvisar till ett arbete i Stockholms Stad som riktar sig specifikt till anhöriga till personer i kriminalitet. I Göteborgs Stad finns ett antal verksamheter som idag vänder sig till personer utsatta för brott och till vittnen, bland annat Stödcentrum för brottsutsatta.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen avstyrker förslaget att utöka och förstärka arbetet kring stöd och skydd till anhöriga till personer som rör sig i kriminella miljöer med hänvisning till att befintliga verksamheter och det nya uppdraget om särskild avhopparverksamhet (SAV) inom förvaltningen bedöms uppfylla kunna behoven i tillräcklig omfattning.

Förvaltningen delar bedömningen att det är viktigt att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan få stöd. Vi ser också att det finns områden som vi kan där vi kan förtydliga och förbättra så att fler anhöriga kan hitta och få del av stöd och hjälp.

Att vara anhörig till personer med kriminell livsstil kan vara belastande och medföra en riskutsatthet. Anhöriga kan därmed vara i behov av insatser för egen del. Hur stödbehovet ser ut är individuellt och kan variera, men såväl råd och stöd som mer omfattande biståndsbedömda insatser kan vara aktuellt. Socialtjänsten kan behöva se över sina rutiner för att säkra att skyddsbedömningar görs även för anhöriga i avhopparärenden.

Insatser till barn och syskon till personer i kriminalitet kan också vara förbyggande och förhindra att de utvecklar egna sociala problem längre fram, däribland egen kriminalitet. Att vara anhörig till personer i kriminalitet är ofta förknippat med rädsla och skam, varför det kan vara svårt att be om stöd och hjälp. Inte sällan är anhöriga också brottsutsatta.

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att, inom ramen för sitt uppdrag att erbjuda service, råd och stöd, till exempelvis barn, unga och brottsutsatta. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har också rätt att söka bistånd av socialnämnden för sin försörjning och livsföring i övrigt, exempelvis behov av skydd.

I Göteborgs Stad finns en rad verksamheter som möter anhöriga till personer med kriminell livsstil. Inom socialförvaltningen Centrum finns stadsövergripande verksamheter, dit invånare i hela staden kan vända sig:

- Stödcentrum för brottsutsatta erbjuder samtalsstöd till personer utsatta för brott, samt deras anhöriga, samt vittnen. Man har också möjlighet att ge stöd till anhöriga till personer som är eller har varit inblandade i allvarliga brott.
- Föräldratelefon, dit föräldrar och anhöriga till unga och unga vuxna, kan vända sig för rådgivning, stöd och hänvisning till socialtjänst eller annan verksamhet inom staden.
- Socialsekreterare i samverkan med Polismyndigheten ger stöd till anhöriga som har kontakt med polis med anledning av brott eller brottsmisstanke.
- VBE-Lots ger råd, stöd och hänvisning när anhörig är orolig för att en person är på väg in i eller vill lämna någon form av slutna grupper eller våldsbejakande miljöer.
- Medlingsverksamheten arbetar med både gärningspersoner och brottsutsatta genom medling och konflikthantering.
- SIG, sociala insatsgrupper, är ett arbetssätt som avser samverkan mellan olika myndigheter kring unga vuxna som vill lämna en kriminell livsstil. SIG-samordnare ger också stöd till anhöriga.
- Barnahus ger stöd till anhöriga samt lots till att få skydd, när det gäller situationer då barn har varit misstänkta ha varit utsatta för brott.

Förvaltningen delar motionärernas bedömning om vikten av att anhöriga till personer med kriminell livsstil kan få de insatser som de är i behov av. Vi ser att vi inom ramen för nuvarande verksamheter ger stöd till målgruppen, men att vi också kan utveckla stödet genom det nya avhoppaupdraget kan vidta åtgärder för att förbättra stödet.

Förvaltningen kan öka tillgängligheten till stöd genom att tydliggöra befintliga verksamheters uppdrag avseende stöd till anhöriga till personer i kriminalitet. Det är viktigt att förvaltningen tydligt kommunicerar vilket stöd som finns att tillgå, till såväl invånare som stadsområdenas socialtjänst och samverkande myndigheter och har aktiv samverkan med andra aktörer som möter målgruppen. På så sätt ökar vetskapen om vilket stöd som finns att få, andra kan hänvisa till oss i större utsträckning och fler personer i behov kan på så sätt få hjälp. Det kan också finnas behov av att ytterligare stärka kompetensen för att än bättre möta målgruppen.

När det gäller att utreda och besluta om mer omfattande insatser, till exempel när det finns ett skyddsbehov, behov av tillfälligt boende eller tillfällig försörjning, är det vår myndighetsutövande socialtjänst som ansvarar. Där kan förvaltningen behöva förtydliga anhörigas rätt till bistånd till skydd och stöd, liksom att upprätta tydligare rutiner för hantering av dessa ärenden.

Likaväl som anhöriga kan behöva stöd för egen del, kan anhöriga spela en viktig roll för personer som vill lämna kriminell gruppering, nätverk eller organiserad brottslighet. Familjerelationer och det personliga sociala nätverkets uthållighet och stöd, kan ha en positiv påverkan på människors motivation att söka hjälp att lämna en kriminell livsstil.

Ett sätt att tydliggöra ansvaret och stärka stödet kan vara att definiera anhöriga som en viktig målgrupp i Göteborgs Stads riktlinje för arbete med avhoppare.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör